

Sygn. akt III AUa 544/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak (spr.) SSA Daria Stanek
Protokolant:	Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2012 r. w Gdańsku

sprawy H. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 stycznia 2012 r., sygn. akt VIII U 1916/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 544/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ustalenia H. B. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), tj. na dzień 01 stycznia 2009 r., nie udokumentował 10 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata, 7 miesięcy i 11 dni. Jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresów zatrudnienia ubezpieczonego:

- od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1993 r. u J. M. (1),

- od dnia 1 kwietnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. u J. M. (2),

gdyż świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zawierają powołania na załącznik 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych oraz

- od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 2000 r.,

- od dnia 05 lipca 2000 r. do dnia 15 czerwca 2007 r. u J. M. (2),

gdyż świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, wystawione przez K. (...)35" J. M. (2) w C. z dnia 12 lipca 2011 r. nie może zostać uwzględnione ze względu na zakończenie działalności z dniem 16 czerwca 2007 r., zaś świadectwo to zostało wystawione po likwidacji zakładu pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł H. B. domagając się uwzględnienia jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach powyższych okresów zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie VIII U 1916/11 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku:

I. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 15 września 2011 r. i ustalił H. B. prawo do emerytury pomostowej od dnia 26 sierpnia 2011 r.

II. stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

H. B., urodzony dnia (...), w dniu 23 maja 2011 r. złożył w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy na podstawie przedłożonej dokumentacji uznał, iż ubezpieczony udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy, tj. ponad 25 lat stażu pracy. Nie uznał natomiast za okresy pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia ubezpieczonego: od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1993 r., od dnia 01 kwietnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 1993 r., od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 2000 r. oraz od dnia 05 lipca 2000 r. do dnia 15 czerwca 2007 r.

Ubezpieczony od dnia 25 sierpnia 2011 r. nie pozostaje w stosunku pracy.

Zaskarżoną decyzją z dnia 15 września 2011 r. organ rentowy odmówił ustalenia ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej wobec nieudokumentowania 10 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01 stycznia 2009 r.

Ubezpieczony w okresie od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 08 października 1980 roku był praktykantem pokładowym na jednostce rybackiej (...)36" J. M. (1). W okresach: od dnia 08 października 1980 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. oraz od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony na jednostkach rybackich – kutrach: (...)36" i „(...) 35", stanowiących początkowo własność J. M. (1), a po jego śmierci J. M. (2), w charakterze rybaka morskiego, w szczególności – od dnia 08 października 1980 r. w charakterze młodszego rybaka, od dnia 05 czerwca 1981 r. w charakterze rybaka, od dnia 09 stycznia 1989 r. w charakterze starszego rybaka.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach, w tym w aktach ubezpieczeniowych, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd ten również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Ustaleń faktycznych, dotyczących charakteru wykonywanej pracy w charakterze rybaka morskiego, dokonał na podstawie wiarygodnych zeznań świadka J. M. (2) - pracodawcy ubezpieczonego w spornych okresach oraz zeznań ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony.

Zaznaczył, że zeznania ubezpieczonego i świadka uzupełniały się wzajemnie oraz znalazły potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

W ocenie Sądu I instancji odwołanie H. B. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ten wskazał, że zgodnie z przepisem art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S., wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 01 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S.;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Stosownie do treści przepisu art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i co najmniej 55 lat dla mężczyzn;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat.

W myśl zaś przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

W punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych - wykaz prac w szczególnych warunkach - wymienione zostały prace rybaków morskich.

Sąd Okręgowy podniósł, że bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 55 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz od dnia 25 sierpnia 2011 r. nie pozostaje w stosunku pracy.

Sąd ten zważył, że spornym pozostawało ustalenie, czy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. w dniu 01 stycznia 2009 r., ubezpieczony posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy, w wymiarze 10 lat.

Organ rentowy nie uznał okresów zatrudnienia ubezpieczonego, jako pracy w warunkach szczególnych, w okresach: od dnia 01 kwietnia 1980 r. do dnia 31 marca 1993 roku, od dnia 01 kwietnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 1993 r., od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 2000 r. oraz od dnia 05 lipca 2000 r. do dnia 15 czerwca 2007 r., w związku z czym ustaleniu podlegał charakter pracy ubezpieczonego w tych okresach.

Sąd I instancji zauważył, że w sądowym postępowaniu odwoławczym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi, niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 1984 r. w sprawie III UZP 6/84, publik. Lex Polonica i z dnia 21 września 1984 r. w sprawie III UZP 48/84, publik. Lex Polonica).

Sąd ten stwierdził, że decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

Nie podzielił argumentacji organu rentowego, że tylko pracodawca może stwierdzić w stosownym świadectwie pracy okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Wywodził dalej, że o ile w postępowaniu przed organem rentowym zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i reguły zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), określające dokumenty, które mogą stanowić podstawę do przyznania prawa do świadczenia, to w postępowaniu przed sądem ograniczeń dowodowych nie ma. Przy niespornym okresie zatrudnienia okres pracy w szczególnych warunkach może być udowodniony w inny sposób (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. w sprawie III UZP 48/84).

Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło, że okresami zatrudnienia ubezpieczonego wykonywanymi w szczególnych warunkach są okresy pracy: od dnia 08 października 1980 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. oraz od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 r., które to okresy przekraczają wymagane 10 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ten stwierdził, że ubezpieczony w tych okresach zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych - prace rybaków morskich.

Fakt pracy w charakterze rybaka morskiego w okresach: od dnia 8 października 1980 roku do dnia 30 czerwca 1993 r. oraz od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 roku potwierdzają świadectwa pracy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zaświadczenie Zrzeszenia Rybaków Morskich, wyciąg pływania, karta rybacka. Nadto, fakt ten potwierdził w swoich zeznaniach pracodawca ubezpieczonego świadek J. M. (2)raz sam ubezpieczony. W związku z powyższym Sąd I instancji wskazał, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornych okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy Sąd ten uznał, iż ubezpieczony wykazał wymagane 10 lat pracy w szczególnych warunkach, a zatem spełnia warunki do ustalenia mu prawa do emerytury pomostowej, przy czym świadczenie to należało przyznać od dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. od dnia 26 sierpnia 2011 r.

Wobec powyższego, na mocy przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477 (14) § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w punkcie I sentencji wyroku.

Stwierdzając, że już postępowanie przed organem rentowym pozwoliło na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego w spornych okresach, mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, Sąd ten na podstawie art. 118 ust. 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych orzekł, jak w pkt II sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. zaskarżając ten wyrok w części dotyczącej jego pkt II i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 118 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) poprzez uznanie, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie, przytoczył treść art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych oraz wskazał, że wnioskodawca, składając wniosek o emeryturę pomostową, nie przedłożył wymaganego przepisami ustawy o emeryturach pomostowych zaświadczenia potwierdzającego prace w szczególnych warunkach, o której mowa w załącznikach do tej ustawy.

Zdaniem apelującego nie można stwierdzić jego odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w niniejszej sprawie, ponieważ wydając decyzję odmawiającą ustalenia prawa do emerytury pomostowej, organ rentowy nie naruszył przepisów art. 51 oraz art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych.

Organ rentowy zaznaczył, że biorąc pod uwagę zebrany w całym postępowaniu materiał dowodowy, potwierdzający wykonywanie przez ubezpieczonego pracy rybaka morskiego przez okres ponad 10 lat, podziela stanowisko Sądu Okręgowego zawarte w pkt I sentencji wyroku.

W konkluzji apelacji organ ten wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt II i orzeczenie, iż nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, ewentualnie
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku w tej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentrował się na kwestii, czy zachodziły materialno-prawne podstawy z art. 118 ust. 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), stosowanego odpowiednio na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm., nazywanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych) do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej.

Sąd II instancji zważył, że stosownie do treści art. 118 ust. 1 lit. a zd. 1 ustawy emerytalnej za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej okoliczności.

Tym samym w przypadku stwierdzenia, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji zgodnej z prawem brak podstaw do przyjęcia za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji dnia wpływu prawomocnego wyroku Sądu Ubezpieczeń Społecznych.

Przez „ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji” w niniejszej sprawie rozumieć należy wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych.

Dla ustalenia H. B. prawa do emerytury pomostowej nieodzowne było spełnienie przez niego łącznie wszystkich przesłanek stanowiących przez art. 4 pkt 1, 4-7 i art. 8 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych, w tym przesłanki posiadania co najmniej 10 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 15 września 2011 r. (k. 4 akt sprawy) nie uznał za okresy pracy w szczególnych warunkach, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, okresów zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 01 kwietnia 1980 roku do dnia 31 marca 1993 r. u J. M. (1) i od dnia 01 kwietnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. u J. M. (2), ponieważ świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zawierają powołania na załącznik 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto odmówił zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia ubezpieczonego u J. M. (2): od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 30 czerwca 2000 r. i od dnia 05 lipca 2000 r. do dnia 15 czerwca 2007 r., gdyż przedłożone świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach zostało wystawione po likwidacji zakładu pracy.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że apelujący nie kwestionował uznania przez Sąd Okręgowy, że w okresach zatrudnienia: od dnia 08 października 1980 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. oraz od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych – prace rybaków morskich, a jedynie zarzucał, że dowody przeprowadzone w postępowaniu administracyjnym nie dawały podstaw do zaliczenia tych okresów do wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach (apelacja k. 34-36 akt sprawy).

W świetle art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych nie ulega wątpliwości, że przesłankę wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach przed dniem wejścia w życie ustawy, tj. przed dniem 01 stycznia 2009 r. analizować należy przez pryzmat przepisów art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, jak i art. 32 i 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną).

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej m.in. w zakresie rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, odsyła do przepisów dotychczasowych, a w szczególności do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm., nazywanego dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego).

Z treści § 21 ust. 1, obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 r., rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49 ze zm.) wynika, że środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia.

W myśl jego ust. 4, jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Zgodnie zaś z treścią § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego okresy pracy, o których mowa w ust. 1 (okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy), stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Sąd Apelacyjny zauważył, że w aktach organu rentowego znajdują się świadectwa pracy wydane przez J. M. (2): z dnia 03 lipca 1993 r. (k. 24 akt ZUS) i z dnia 15 czerwca 2007 r. (k. 25 akt ZUS), w których powołując się na pkt 4, działu IV, wykazu B, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego stwierdzono, że H. B. wykonywał prace rybaków morskich na stanowisku starszego rybaka.

Ponadto w aktach tego organu znajduje się, wystawione przez J. M. (2), świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 12 lipca 2011 r. (k. 20 akt ZUS), w którym wskazano, że ubezpieczony zatrudniony na kutrze „(...) – 35” od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 r. na stanowisku starszego rybaka, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace wymienione w pkt 4, działu IV, wykazu B, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego oraz w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Wprawdzie świadectwa pracy: z dnia 03 lipca 1993 r. (k. 24 akt ZUS) i z dnia 15 czerwca 2007 r. (k. 25 akt ZUS) nie zawierają wymaganych informacji o okresie wykonywania przez wnioskodawcę prac w szczególnych warunkach, a zatem nie można uznać je za miarodajne dla ustalenia tych okresów, lecz brak jest podstaw do kwestionowania treści świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 lipca 2011 r. (k. 20 akt ZUS), które zawiera wszystkie niezbędne dane dotyczące: rodzaju wykonywanej pracy, z powołaniem pozycji, działu i wykazu, stanowiącego załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, stanowiska pracy, okresu jej wykonywania, jak również wyszczególnia, że była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości i nie było przedmiotem sporu, że świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 lipca 2011 r. (k. 20 akt ZUS) zostało sporządzone przez byłego pracodawcę wnioskodawcy. Zdaniem Sądu II instancji, w świetle treści § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego, jest to podmiot uprawniony do sporządzania świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w odniesieniu do świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 lipca 2011 r. nie znajduje zastosowania przepis art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, który nakłada na „płatnika składek” (w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych) obowiązek wystawiania zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, za okresy przypadające przed dniem 01 stycznia 2009 r.

Sąd Apelacyjny zważył bowiem, że art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych definiuje jako „płatnika składek” pracodawcę (o którym mowa w art. 4 pkt 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wyłącznie w kontekście wprowadzonego ustawą pomostową od dnia 01 stycznia 2009 r. obowiązku uiszczania składki na Fundusz Emerytur Pomostowych (por. wyrok S.A. w Gdańsku w sprawie III AUa 356/12, niepublik.).

Tymczasem stosunek pracy pomiędzy J. M. (2), a H. B. ustał jeszcze przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. przed dniem 01 stycznia 2009 r. W związku z powyższym J. M. (2) nie jest płatnikiem składek w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych i nie jest objęty zakresem art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych.

Dla ustalenia wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej konieczne było m.in. spełnienie spornej przesłanki z art. 8 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych w postaci posiadania okresu pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, wynoszącego co najmniej 10 lat.

Podlegający zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w pkt 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, okres zatrudnienia H. B. przez J. M. (2) od dnia 01 sierpnia 1993 r. do dnia 15 czerwca 2007 r. (13 lat, 10 miesięcy i 15 dni), wynikający z treści świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 lipca 2011 r., liczony razem z okresem zatrudnienia uwzględnionym przez organ rentowy (2 lata, 7 miesięcy i 11 dni), daje łącznie 16 lat, 5 miesięcy i 26 dni, a zatem okres dłuższy, aniżeli wymagany przez art. 8 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych.

Tym samym zasadne jest przyjęcie, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej w rozumieniu art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej było możliwe już na etapie postępowania administracyjnego, toczącego się przed organem rentowym, lecz nie nastąpiło z uwagi na błędną wykładnię przez ten organ przepisów: art. 2 pkt 2 i art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych oraz § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego.

Nie ulega wątpliwości, że błędna wykładnia przepisów prawa stanowi okoliczność, za którą organ rentowy ponosi odpowiedzialność, a zatem zasadnie Sąd Okręgowy przyjął, że organ ten ponosi odpowiedzialność za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa H. B. do emerytury pomostowej w postaci posiadania przez niego wymaganego przez art. 8 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych okresu pracy w szczególnych warunkach, wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W konsekwencji brak jest podstaw do przyjęcia za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej, dnia wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 lit. a zd. 1 ustawy emerytalnej.

Stosownie do treści art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.